

De Caracal

De **caracal** is een middelgrote katachtige die leeft in Afrika, in Zuidwest-Azië en Zuid-Azië. Hij wordt soms ook **woestijnlynx** genoemd vanwege de pluimpjes op de oren en zijn relatief korte staart.

De caracal heeft zijn naam te danken aan de oren. Caracal komt van het Turkse woord **Karakulak** wat 'zwartoor' betekent. Elk oor wordt aangestuurd door meer dan twintig spieren, die ervoor zorgen dat de oren onafhankelijk van elkaar in meerdere richtingen kunnen bewegen om de omgeving te scannen.

De caracal is een zeer **behendige jager**. Hij kan uit stilstand, enkele meters omhoog springen. Hij staat er ook om bekend heel **veel verschillende geluiden** te kunnen maken.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de caracal te houden?	3
Wat voor soort dier is de caracal?	3
Verschillende soorten?	4
Basisinformatie over de caracal	5
Hoe ziet de caracal eruit?	6
Waar leeft de caracal?	7
Hoe leeft de caracal?	8
Hoe gaat het met de caracal?	10
Wat zijn de belangrijkste bedreigingen voor de caracal?	10
Waarom zou het erg zijn als de caracal uitsterft?	11
Wat kun jij doen om de caracal te helpen?	12
Wat doet Stichting SPOTS?	13
Hoe werkt Stichting SPOTS?	14
Leuke weetjes	15
Links	16

Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de caracal te houden?

Omdat de caracal zo'n mooi dier is en omdat er steeds minder caracals op de wereld zijn. Het is heel belangrijk dat er mensen zijn die de caracal en andere dieren willen beschermen. Daarom moeten mensen weten dat de caracal een supermooi en bijzonder dier is. Als jij dat tegen je klasgenoten vertelt, worden zij misschien wel net zo enthousiast als jij!

Verderop kun je lezen wat je nog meer kunt doen om de caracal te helpen.

Wat voor soort dier is de caracal?

De caracal behoort tot de **katachtigen**. De katachtigen zijn verdeeld in **grote katten** en **kleine katten**. Het verschil wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door elf kleine botjes in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten, dan kan de kat spinnen en niet brullen. Dit zijn de 'kleine katten'. Dit zijn bijvoorbeeld de huiskat, de lynx en dus ook de caracal. Als de botjes niet aan elkaar vast zitten, dan kan de kat brullen maar niet spinnen. Deze katten behoren tot de 'grote katten' (bijvoorbeeld de leeuw, tijger en jaguar).

De caracal heeft ook een officiële naam. Deze **wetenschappelijke** naam is vaak in het Latijn. De naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over een dier praten. De wetenschappelijke naam van de caracal is **Caracal caracal**.

Verschillende soorten?

Je kon al lezen dat alle dieren een **wetenschappelijke** naam hebben. Dat is voor de Caracal; **Caracal caracal**. Soms zie je daarachter nog een **derde** naam, bijvoorbeeld **Caracal caracal nubicus**. Deze derde naam geeft de **ondersoort** van het dier aan.

Er zijn kattensoorten die in verschillende gebieden voorkomen, en die gebieden **verschillen** vaak heel veel van elkaar in **landschap** of **temperatuur**. De caracal leeft in Afrika maar ook in Zuidwest-Azië en Zuid-Azië. De dieren leven dus in **verschillende omstandigheden** en hun lichaam heeft zich daarop aangepast. Vaak zien die katten er in verschillende gebieden net iets **anders** uit. Het zijn dan verschillende **ondersoorten**.

Regelmatig verschillen wetenschappers met elkaar van mening over het aantal ondersoorten. Bij de caracal bijvoorbeeld werden in het verleden acht ondersoorten erkend, maar nu **drie**. Twee daarvan leven in Afrika. Nu is Afrika natuurlijk heel groot. En vooral naar de caracal in Noord,- en West-Afrika is nog heel **weinig onderzoek** gedaan. Het is dus heel goed mogelijk dat er over een tijdje meer ondersoorten worden erkend.

Caracal caracal schmitzi (Zuidwest-Azië en Zuid-Azië)

Caracal caracal nubicus (Noord,- en West Afrika)

Caracal caracal caracal (Zuid,- en Oost-Afrika)

Basisinformatie over de caracal

Stam:	Chordata (gewervelden)
Klasse:	Mammalia (zoogdieren)
Orde:	Carnivora (vleeseters)
Familie:	Felidae (katachtigen)
Geslacht:	<i>Caracal</i>
Soort:	caracal
Lichaamslengte:	Gemiddeld 62-91 centimeter;
Staartlengte:	Gemiddeld 18-34 centimeter;
Schouderhoogte:	Gemiddeld 40-45 centimeter;
Gewicht:	Gemiddeld 8-20 kilo.

Mannetjes zijn over het algemeen groter en zwaarder dan de vrouwtjes.

Levensverwachting: In gevangenschap gemiddeld 16-19 jaar, in het wild meestal niet ouder dan 10 jaar.

© KristinaPerlerius van Getty Images via Canva

Hoe ziet de caracal eruit?

Oren

De oren zijn aan de binnenkant wit en aan de buitenkant zwart. Op de oren zitten lange haar-pluimpjes. Elk oor wordt aangestuurd door meer dan twintig spieren, die ervoor zorgen dat de oren onafhankelijk van elkaar in meerdere richtingen kunnen bewegen om de omgeving te scannen.

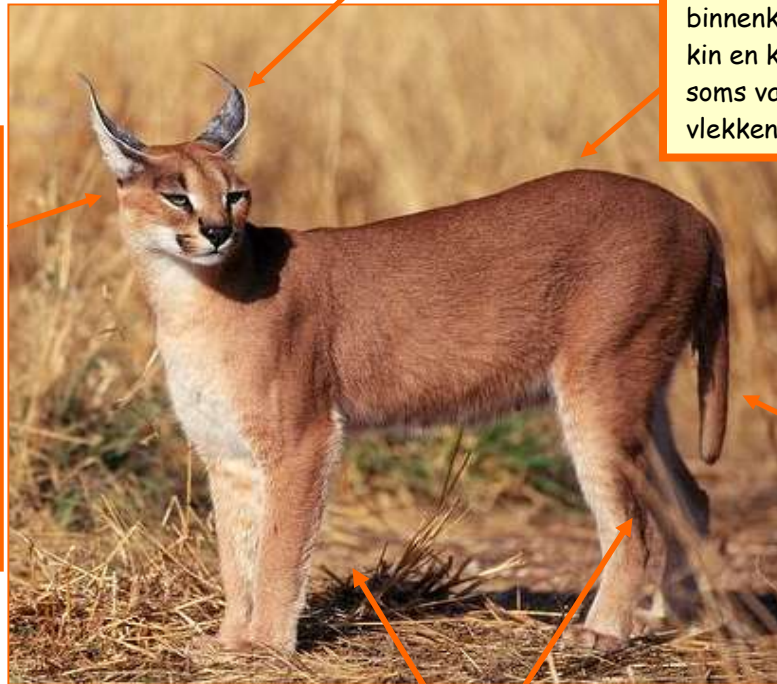
Vacht

De vacht is kort en roodachtig tot crèmekleurig, zonder vlekken. De buik, binnenkant van de poten, hals, kin en keel zijn witachtig met soms vage rode en/of bruine vlekken.

Kop

Er zijn zwarte markeringen rond de ogen en smalle zwarte strepen die van het voorhoofd naar de neus lopen.

Deze markeringen lijken op de 'traanstrepen' van de cheeta en helpen waarschijnlijk om schittering van de zon te verminderen tijdens het jagen.

Staart

De caracal heeft een opvallend korte staart.

Poten

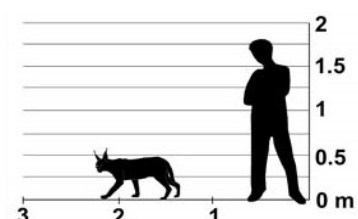
De achterpoten zijn langer dan de voorpoten, en zijn erg gespierd. Hierdoor kan de caracal grote sprongen maken. De caracal kan wel drie meter hoog springen, uit stilstand, waardoor hij vogels uit de lucht kan halen!

Heel soms zijn er ook zwarte caracals. Dat komt door een zeldzame genetische mutatie.

Je kon al lezen dat er caracals in Afrika leven maar ook voorkomen in Zuid-Azië en Zuidwest-Azië. Het belangrijkste **verschil** tussen deze dieren is dat de vacht van Aziatische caracal doorgaans bleker is, en er minder wit te zien is op bijvoorbeeld de buik. Ook zijn ze vaak net iets kleiner dan hun familieleden in Afrika.

De caracal wordt gezien als kleine katachtige, maar hij is wel de **grootste kleine katachtige** van Afrika. Op het plaatje hiernaast kan je zien hoe groot de caracal is in vergelijking met een volwassen man.

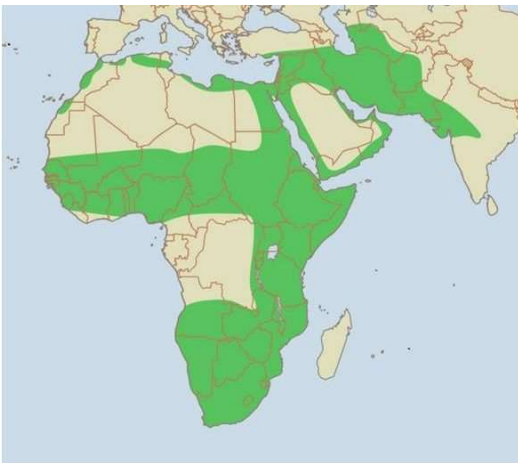

Waar leeft de caracal?

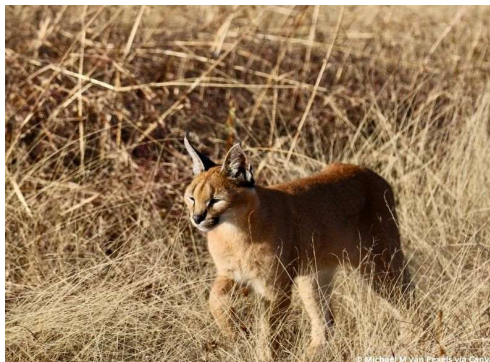
De caracal **past zich heel goed aan** en komt daarom voor in vele soorten landschappen. Wat belangrijk is, is dat er voldoende schuilplaatsen zijn.

Ze leven in droge bossen, op de savanne, gebieden met acaciastruikgewassen, bergsteppen en droge berggebieden tot 2500 meter. Heel soms worden caracals gezien op grotere hoogte zoals in Ethiopië (tot 3300 meter). De dieren zijn **aangepast aan een droog klimaat** maar komen niet voor in echte woestijngebieden (zoals de Sahara) of in dichte tropische regenwouden.

Doordat hij in veel gebieden kan overleven, komt hij in veel **verschillende landen** voor. Je vindt caracals in veel landen in Afrika (alleen in Noord-Afrika, Sahara, zijn ze zeer zeldzaam), in Zuidwest-Azië (Midden-Oosten) en in enkele landen in Zuid-Azië (zoals India en Pakistan).

Je vindt de caracal in veel landen en gebieden. Ze komen alleen niet voor in echte woestijn of in regenwouden, en hebben een voorkeur voor droge gebieden met schuilplaatsen zoals (hoog) gras.

Hoe leeft de caracal?

Caracals leven meestal alleen; dat wordt ook wel **solitair** genoemd. Alleen een moeder met jong leven samen. Caracals hebben hun eigen **territorium**, zo wordt het gebied waarin ze leven genoemd. Dit territorium kan soms heel groot zijn; dat hangt af van hoeveel prooidieren er leven. Als er niet veel eten te vinden is voor de caracal, bijvoorbeeld in hele droge gebieden, zal zijn territorium groot zijn.

Mannetjes accepteren geen andere mannetjes in hun territorium - ze zullen dit dan ook heel goed verdedigen. Om te proberen gevechten te vermijden, zetten ze geursporen af. Dat doen ze met urine en ontlasting. Zo weten andere mannetjes dat hier al iemand leeft. Het mannetje accepteert wel vrouwtjes in zijn gebied. Een leefgebied van één mannetje kan zo overlappen met het leefgebied van één tot drie vrouwtjes.

De caracal is het meest in de **nacht actief**, dus overdag slapen ze en 's nachts gaan ze op jacht. Het lijkt er wel op dat caracals in de winter, overdag iets actiever worden. Maar meestal slapen ze overdag tussen rotsen, in een holle boom of in een grot of verlaten hol.

Voortplanting

Mannetjes en vrouwtjes komen alleen voor een **paring** bij elkaar. Het vrouwtje paart dan met meerdere mannetjes. Ze vinden elkaar door het maken van een typisch geluid waarmee ze aangeven dat ze klaar zijn om zich voort te planten. Na een draagtijd van zo'n **78-80 dagen** worden er één-zes jong geboren; meestal zijn het er twee. Ze worden geboren in een hol, struikgewas of een grot waar ze veilig zijn voor andere roofdieren.

De jongen van kleine kattensoorten, en dus ook van de caracal, worden ook wel **kittens** genoemd. Bij grote kattensoorten, zoals de leeuw, worden de jongen **welpen** genoemd. Het vrouwtje **verdedigt** haar kittens heel fel en neemt het zelfs met succes op tegen een hyena. Door het harde gesis en geblaas en de gebogen rug druipen menig vijand af!

De welpen worden **blind geboren** en openen hun ogen na zes tot tien dagen. De oren liggen bij de geboorte plat op de kop en gaan na ongeveer een maand rechtop staan. De welpen gaan vanaf vier-zes maanden met hun moeder mee om van haar te leren jagen.

Als de jongeren zo'n negen tot twaalf maanden oud zijn, moeten ze voor zichzelf gaan zorgen. Ze **verlaten** dan het territorium van hun moeder en moeten op zoek naar eigen leefgebied.

De jacht en de prooien van de caracal

De caracal is een **carnivoor**. Dit betekent dat hij alleen vlees eet. Caracals jagen meestal 's nachts. De dieren waar de caracal op jaagt, worden **prooien** genoemd. Maar het is ook een **aaseter** wat betekent dat hij ook prooidieren eet die door een ander dier gevangen en gedood zijn.

De caracal is geen kieskeurige eter en dus staan er **veel dieren op het menu**. Middelgrote zoogdieren met een gemiddeld gewicht tot zo'n vijf kilo, vormen de belangrijkste prooi zoals vogels, hazen, kleinere apensoorten en knaagdieren. Maar deze kat kan prooien doden **die twee tot drie keer** zo groot zijn als hijzelf, zoals springbokken en jonge koedoes. De caracal kan ook slangen doden en staat erom bekend dat hij ook andere kleine tot middelgrote carnivoren doodt en opeet, waaronder jakhalzen en aardwolven. Soms doodt de caracal ook geiten, schapen en pluimvee waardoor er een conflictsituatie met mensen ontstaat. Die zien in caracals vaak een 'plaag'.

De caracal is een erg **snelle** en **flexibele** kat die sprongen van wel drie meter hoog kan maken. Op deze manier kan hij bijvoorbeeld **vogels** uit de lucht slaan. Een caracal kan goed **klimmen** maar jaagt het liefst op de grond. Hij kan hard rennen maar houdt dit niet zo lang vol. Daarom **besluipt** hij zijn prooi eerst zo zacht als mogelijk zodat hij dichtbij kan komen. Pas dan zal hij gaan rennen, zodat hij de meeste kans heeft om de prooi te vangen.

De caracal hoeft niet veel water te **drinken** om te overleven. Vocht haalt hij veelal uit zijn gevangen prooien. Daarom kan hij goed in droge gebieden overleven.

Hoe gaat het met de caracal?

Er bestaat een lijst waarop staat hoe het met alle diersoorten van de wereld gaat. Dit is de **Rode Lijst**. Die lijst is gemaakt door een organisatie die het **IUCN** heet. IUCN staat voor de *International Union for Conservation of Nature*. In het Nederlands betekent dit: de internationale unie voor de bescherming van de natuur.

THE IUCN RED LIST
OF THREATENED SPECIES™

De caracal staat ook op deze lijst en heeft de status '**least concern**'. Dit betekent dat er nu nog geen gevaar is dat hij zal uitsterven. Toch zijn er best zorgen over de caracal. In sommige landen namelijk, leven nog maar heel weinig caracals. In Pakistan bijvoorbeeld denkt men dat er minder dan 200 caracals leven.

Daarnaast is er nog heel weinig onderzoek gedaan naar de caracal. In veel landen weten we niet hoeveel dieren er nog leven.

Wat zijn de belangrijkste bedreigingen voor de caracal?

Voor de meeste kattensoorten geldt dat er vroeger meer katten waren dan nu. Dit geldt ook voor de caracal. Een paar redenen waarom de aantallen caracals afnemen:

Verlies van leefgebied - doordat er steeds meer mensen komen, worden de steden groter, komen er meer wegen, en zo blijft er steeds **minder ruimte** over voor de natuur. En dus ook minder leefruimte voor de caracal. Het komt steeds vaker voor dat de caracal autowegen moet oversteken om naar nieuw gebied te komen. Veel dieren worden door auto's aangereden en gedood;

Conflict met mensen - de caracal doodt regelmatig dieren die door mensen gehouden worden zoals kippen, geiten en schapen. Soms kan de caracal niet anders omdat er te weinig prooidieren zijn. Maar het maakt hem niet populair. Veel caracals worden dan ook door mensen gedood. Of ze nodigen trofeejagers uit om op dit dier te jagen. Een trofeejager is iemand die op een dier jaagt, om het dier of een deel ervan als trofee mee te nemen. Omdat de caracal wordt gezien als niet bedreigd, is het niet verboden om dat te doen.

Omdat veel mensen een hekel hebben aan de caracal die ze zien als 'plaagdier', wordt er best veel op deze dieren gejaagd.

Illegale jacht en handel - In West- en Centraal-Afrika wordt intensief op de caracal gejaagd vanwege de huiden en het vlees (bushmeat). Maar ook de handel in caracals als exotische huisdieren is een zorg. Tot voor kort was het ook in Nederland mogelijk om een caracal als huisdier te houden.

Waarom zou het erg zijn als de caracal uitsterft?

Dat is een goede, en heel belangrijke vraag. Je hebt vast al op school geleerd over hoe **dieren in de natuur met elkaar samenleven**. Dieren en planten vormen "**voedselketens**". Dit betekent dat dieren elkaar nodig hebben om te overleven en elkaar in evenwicht houden.

Roofdieren zoals de caracal zorgen er bijvoorbeeld voor dat er niet teveel antilopen of knaagdieren in een gebied zijn. Dat is belangrijk voor het **evenwicht** in de natuur. Als er namelijk teveel antilopen of knaagdieren zijn, kan een gebied overbegraasd worden. Vergelijk de natuur maar met een auto. Als je daar 1 onderdeel uithaalt, dan rijdt de hele auto niet meer goed.

En het is natuurlijk ook gewoon verdrietig als zo'n mooi dier er straks niet meer is.

© Marcello Calandrini van Getty Images via Canva

Wat kun jij doen om de caracal te helpen?

Er zijn verschillende dingen die je kunt doen om de caracal te **helpen**. Maar misschien denk je 'wat kan ik nu doen?'

Manier 1:

Het is leuk en heel belangrijk als jij een **spreekbeurt** over de caracal geeft. Dan kun je jouw klasgenoten meer vertellen over deze mooie kat. En waarom het niet zo goed gaat met de caracal.

Tips!

- Begin je spreekbeurt met een **caracal-quiz**.
- Laat mooie **plaatjes** en **foto's** van caracals zien.
- Laat **filmpjes** van caracals zien, kijk maar eens bij de links of op YouTube.
- Deel aan het einde van je spreekbeurt **informatie voor ouders** uit aan je klasgenoten.

Neem de **Flyer** mee over Stichting SPOTS die je in je e-mail hebt ontvangen.

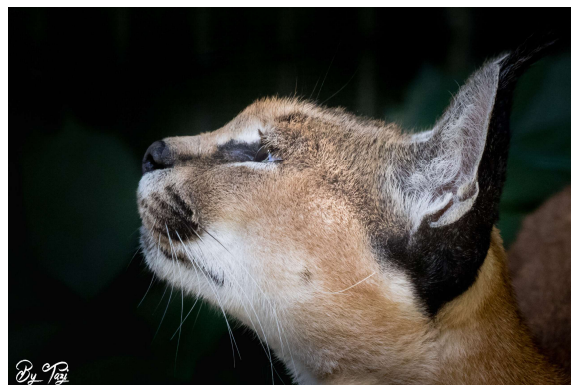
Manier 2:

Je kunt **met je school of klas een actie voor de caracal** bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop**, **loterij** of **rommelmarkt** organiseren. Of misschien heb je zelf nog een veel beter idee. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een project voor het **behoud van de caracal** steunen. Het geld kun je naar Stichting SPOTS overmaken en dan kun je erbij zeggen dat het geld bedoeld is voor de caracal. In de mail die we gestuurd hebben, zit ook een A4 'organiseer een kattendag'. Hierin staan leuke acties die jij en je klasgenoten kunnen uitvoeren om de caracal te helpen.

Op deze site vind je ook meer informatie:

www

<https://stichtingspots.nl/kids-corner/>

Wat doet Stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland **nog geen organisatie** die zich **inzet voor de katachtigen** die met **uitsterven worden bedreigd**. Daarom is in 2004 Stichting SPOTS opgericht. **SPOTS** staat voor **Save and Protect Our TreasureS** (bewaar en bescherm onze schatten). SPOTS betekent ook 'vlekken' (die veel katachtigen hebben) en SPOTS verwijst naar 'in de spotlights zetten'. Hiermee bedoelen we dat we zoveel mogelijk aandacht proberen te vragen voor de wilde katachtigen. Daarnaast staat SPOTS voor 'plekken'. Stichting SPOTS vraagt aandacht voor plekken op de wereld waar iets gedaan wordt voor natuurbescherming.

Knuffelfarms

Veel mensen bezoeken in Afrika en Azië projecten waar je kunt **knuffelen** met jonge tijgers en/of leeuwen. Deze dieren worden hiervoor speciaal gefokt en er wordt verteld dat deze dieren, als ze groot zijn geworden, worden teruggeplaatst in het wild. Maar dat kan helemaal niet! Dieren die gewend zijn geraakt aan mensen, kunnen niet voor zichzelf zorgen. Daarnaast is het eigenlijk heel erg zielig om te knuffelen met jonge leeuwjes of tijgers. De dieren worden namelijk al heel vroeg weggehaald bij hun moeder. En dat is verdrietig voor beide.

Stichting SPOTS probeert daarom ook voorlichting te geven over dit onderwerp. **Knuffelfarms** noemen wij deze plaatsen waar je kunt knuffelen met dieren zoals leeuwen en tijgers. Wij willen duidelijk maken dat knuffelen met roofdieren zoals leeuwen en tijgers, helemaal niet goed is. In de flyer die je ontvangen hebt in de email, is meer informatie terug te vinden over dit onderwerp.

WWW

Er is zelfs een aparte website waar je alles kunt lezen: <https://knuffelfarms.nl/>

Hoe werkt Stichting SPOTS?

- 🐾 SPOTS probeert in Nederland op allerlei manieren aandacht te vragen voor de katachtigen. Ze is bijvoorbeeld regelmatig **aanwezig in dierenparken, op scholen** en op **evenementen**. Hier vertellen de vrijwilligers van SPOTS over de **katachtigen** en dat heel veel van deze dieren met uitsterven worden bedreigd.
- 🐾 Maar SPOTS ontwikkelt ook **informatiemateriaal over de katachtigen voor kinderen zoals jij die graag een spreekbeurt willen geven over katachtigen**. Op onze website kan iedereen van alles lezen over alle wilde katten die in de wereld leven.
- 🐾 Daarnaast probeert SPOTS geld in te zamelen voor projecten die zij ondersteunt.

Op deze site vind je meer informatie:

WWW

<https://stichtingspots.nl/>

By Tazi

Leuke weetjes

Wist je dat...?

- ❧ Caracals, net als cheeta's, vroeger in sommige landen in Azië getraind werden om te helpen bij de jacht? Ze werden dan gebruikt om vogels te vangen omdat het zulke goede en snelle jagers zijn.
- ❧ Bij een landingsbaan voor vliegtuigen (Dakota, Noord-Amerika) caracals werden ingezet om vogels te vangen en te verjagen die een gevaar vormden voor de landende vliegtuigen?
- ❧ Caracals tot de kleine katachtigen behoren en dus kunnen spinnen en niet brullen?
- ❧ De caracal in Zuidelijk Afrika ook wel 'rooikat' wordt genoemd? Dat betekent 'rooie kat' en heeft natuurlijk alles te maken met zijn vachtkleur.
- ❧ De caracal zijn naam te danken heeft aan zijn oren? Caracal komt van het Turkse woord *Karakulak* (zwartoor). De achterzijde van de oren bij de caracal zijn zwart en ook de grote pluimen bovenop de oren zijn zwart.

Op de foto boven zie je een caracal. De foto is genomen met een **cameraval**. Onderzoekers plaatsen deze camera's op een plek waarvan ze denken dat een bepaald dier daar voorkomt. Als een dier dan langs de camera loopt, wordt er een foto genomen. Zo kunnen onderzoekers een heleboel gegevens verzamelen, zoals welke dieren er voorkomen, hoeveel, waar ze vooral voorkomen enz.

Door deze cameravals weten we dat er in **Pakistan** nog caracals leven. Men dacht lang dat het dier hier was uitgestorven maar in 2025 werd het dier op zo'n cameraval vastgelegd in dit land.

Links

Deze links kun je gebruiken voor handige **informatie**:

- <https://stichtingspots.nl/onze-katten/alle-katachtigen/caracal/>
- <https://www.catsg.org/living-species-caracal>
- <https://wildcatconservation.org/wild-cats/africa/caracal/>

Op YouTube kun je filmpjes van de caracal zien, zoals deze ;

<https://www.youtube.com/watch?v=F8aNhGI7wEk> (caracal verjaagt hyena's)

<http://www.youtube.com/watch?v=Lf1IJJa5PlqU> (caracal die vogel vangt)

<https://www.youtube.com/watch?v=tIe1GL7b0BU>

<https://www.youtube.com/watch?v=84DIZJS5ZRc>

<https://www.youtube.com/watch?v=9E1R8exDCLs> (geluiden die caracal maakt)

© ajlber van Getty Images via Canva

Stichting SPOTS
L.P. van Mallandstraat 46
4754 AP Stampersgat
E: info@stichtingspots.nl
Tel: 06-4094 7232
<https://stichtingspots.nl/>
<https://knuffelfarms.nl/>

Rekeningnummer:
IBAN:
NL90INGB0004611235
BIC: INGBNL2A

